

Notat om den nye integrationsydelse:

Indledning:

Regeringen har fremsat 3 lovforslag der reducerer den økonomiske fordel ved at få asyl i Danmark.

- Indførelse af en lavere integrationsydelse – LF 2 af 3. juli 2015
- Genindførelse af optjeningsprincippet for ret til børnetilskud og børn og ungeydelse for flygtninge – LF 7 af 3. juli 2015
- Harmonisering af optjeningsreglerne for folkepension – LF 3 af 3. juli 2015

De 3 lovforslag er vedtaget den 26.8.2015 og har virkning fra den 1.9.2015. De foreslåede ændringer vil gælde for personer, der lovligt tager ophold i Danmark efter den 1. september 2015.

De hidtil gældende regler vil gælde for personer, der har lovligt ophold i Danmark før den 1. september 2015. De flygtninge og familiesammenførte, som Varde Kommune overtager integrationsansvaret for efter den 1. september vil dermed blive omfattet af de foreslåede ændringer.

I dette notat beskrives de ydelsesmæssige konsekvenser ved de 3 lovforslag beskæftigelsesministeren har fremsat.

I notatet sammenlignes integrationsydelsen med den kontant- eller uddannelseshjælp, som flygtninge får i dag. Herudover beskriver vi også de andre økonomiske ydelser *efter* integrationsloven og aktivloven, der er relevante i forhold flygtninge og udlændige. Det drejer sig om:

- Danskstillæg til integrationsydelsen
- Særlig støtte
- Enkeltydelser
- Ferie

Samt ændringer i forhold til børneydelser og harmonisering af optjeningsreglerne for folkepension.

2. Integrationsydelse sammenlignet med kontant- og uddannelseshjælp:

Indledningsvist skal det bemærkes at integrationsydelsen hviler på et optjeningsprincip, der indebærer at man skal have opholdt sig sammenlagt i mindst 7 ud af 8 år i Danmark for at kunne få ret til kontant- eller uddannelseshjælp. Det betyder, at danskere, der efter 1. september søger om kontant- eller uddannelseshjælp også skal opfylde optjeningsprincippet. Danskere vil altså også kunne modtage integrationsydelsen, selvom den er møntet på flygtninge og udlændinge.

Integrationsydelsen er lavere end den kontant- eller uddannelseshjælp flygtninge og udlændige får i dag. Eksempelvis får en forsørger over 30 år i dag 14.416 kr. før skat i kontanthjælp. Samme person vil få 8.319 kr. i integrationsydelse før skat.

En udeboende under 30 år modtager i dag kr. 6.992 i kontanthjælp. Samme person vil få kr.5.945 i integrationsydelse før skat.

Danskstillæg til integrationsydelsen:

Modtagere af integrationsydelse har ret til at modtage et danskstillæg på kr. 1.500 om måneden, når de har bestået danskprøve i dansk 2 eller FVU læsning- trin 2. Personer med folkeskolens afsluttende prøve i dansk med mindst karakteren 2 eller tilsvarende eller højere niveau har ret til danskstillæg uden yderligere prøve.

Det må formodes, at det vil tage noget tid, før nyankomne flygtninge og udlændige vil være i stand til at få danskstillægget.

Særlig støtte

Flygtninge og udlændige vil også fremadrettet have mulighed for at få særlig støtte, jf. § 34 lov om aktiv socialpolitik, hvis de har særligt høje boligudgifter eller en stor forsørgerbyrde. Med lovforslaget om integrationsydelsen lægges der dog op til at indføre et loft over den særlige støtte til denne persongruppe, så § 34-støtten + integrationsydelse højst kan være 70 % af dagpengesatsen. Hensigten er ifølge lovforslaget at modvirke, at den lavere integrationsydelse kan opvejes af § 34-støtte.

Enkeltydelser:

Flygtninge og udlændige vil også fremover kunne søge om økonomisk hjælp i særlige tilfælde efter lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven til udgifter, der ikke har kunnet forudses eller er helt afgørende for den pågældendes og deres families livførelse. Indførelsen af integrationsydelsen kan således betyde flere ansøgninger om enkeltydelser. Udgangspunktet er dog, at sådanne ydelser ikke kan bruges til at finansiere løbende udgifter såsom husleje, vand og varme.

Det forventes, at indførelsen af integrationsydelsen vil medføre flere ansøgninger om enkeltydelser, men omfanget heraf er det for tidligt at sige noget om.

Ferie:

Der optjenes ingen ret til ferie for personer på integrationsydelse. Dette til forskel fra uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere.

3. Hvilken konsekvens for den lavere integrationsydelse for andre ydelser:

Boligstøtte:

Boligstøtte bliver påvirket af integrationsydelsen, da en lavere ydelse giver mere i boligstøtte. Hvor meget man er berettiget til i boligstøtte afhænger af flere forhold – hustandsindkomst, boligen størrelse m.v.

Fripladstilskud i dagtilbud:

Den lavere integrationsydelse betyder også, at flygtninge og familiesammenførte kan få mere i økonomisk hjælp til betaling af dagtilbud.

4. Børneydelser

Regeringen har også fremlagt lovforslag om at ændre børneydelsen til flygtninge og udlændige, så den baseres på et optjeningsprincip, hvor persongruppen ikke får nogen ydelse i starten og derefter stiger den. Først efter 9 kvartaler i Danmark vil persongruppen være berettiget til fuld børneydelse.

Det foreslås at ophæve den undtagelse fra optjeningsprincippet for børnetilskud, forskudsvis udbetaling af børnebidrag samt børne- og ungeydelse, der gælder for udlændinge, som har fået opholdstilladelse i Danmark efter §§ 7, 8 eller 9 b i udlændingeloven. Det betyder, at de skal have haft bopæl eller beskæftigelse her i riget i mindst 2 år inden for de seneste 10 år forud for den periode, udbetalingen vedrører, hvis de skal have ret til fuld ydelse.

Nyankomne flygtninge vil således optjene retten til fuld ydelse gradvist, så der efter 6 måneders bopæl eller arbejde er ret til 25 pct. af ydelsen. Efter 1 år er der ret til 50 pct., efter 1½ år 75 pct., og efter 2 år 100 pct.

Genindførelse af optjeningsprincippet vil betyde, at enlige forsørgere samt børnefamilier vil have et væsentligt lavere rådighedsbeløb i starten. Jo flere børn, desto større betydning vil dette have.

Ved familiesammenføring vil genoptjeningsperioden gælde fra det tidspunkt, hvor den første af forsørgerne får bopæl i kommunen. Hvis ægtefællen og barnet/børnene således f.eks. ankommer efter seks måneder, så vil familien fra starten have ret til 25 pct. af børne- og ungeydelsen.

5. Pension

Loven vedrører harmonisering af reglerne om opgørelse af bopælstid for ret til folkepension for personer, som har fået opholdstilladelse efter §§ 7 og 8 i udlændingeloven med reglerne for opgørelse af bopælstid for øvrige udlændinge og danskere, der har haft ophold i andre lande.

Formålet med loven er, at flygtninge ikke skal optjene folkepension efter gunstigere regler end andre, som har haft bopæl i udlandet.

Ved loven afskaffes flygtnings adgang til at medregne bopælstid i oprindelseslandet ved beregning af folkepension. Dermed omfattes flygtninge af de samme principper, som gælder for øvrige indvandrere og danskere, der har haft ophold i andre lande. Flygtninge, der ikke længere vil kunne modtage fuld folkepension, kan efter en konkret individuel vurdering modtage personligt tillæg efter pensionsloven, kontanthjælp eller integrationsydelse.

6. Sammenfatning

Ovenstående viser, at en række forhold har betydning for det forsørgelsesgrundlag, som flygtninge og udlændinge får med den nye integrationsydelse. Alle får en mindre forsørgelsesydelse, som i et vist omfang bliver suppleret af (mindre) stigninger i andre ydelser. Men samlet set må det forventes, at de får et betydeligt mindre rådighedsbeløb. Særligt forsørgere bliver berørt af, at børneydelserne baseres på et optjeningsprincip.

Det er vores vurdering, at den ændrede lovgivning vil medføre flere ansøgninger om enkelttydelser til sygebehandling, tilskud til tandpleje og etablering ved ankomst.

Endvidere er det vores vurdering, at den lavere integrationsydelse vil have en række afledte konsekvenser i forhold til, at det vil blive vanskeligere at boligplacere og finde en permanent bolig. Der er ikke tilstrækkeligt antal boliger med passende lav husleje, selvom vi arbejder med såvel almene boliger, ungdomsboliger samt boliger gennem private udlejere. En række flygtninge vil have vanskeligt ved at betale den husleje, de tilbudte lejligheder koster. Dette uanset, at der sker en mindre regulering af boligsikring og uanset mulighed for at søge særlig støtte efter § 34. Dette kan betyde øget pres på at skaffe midlertidige boliger til målgruppen.

Med en lavere indkomst forventes, at flere vil søge om særlig støtte til husleje og /eller enkeltudgifter, hvilket vil medføre øget administration og øgede udgifter. Omfanget heraf kendes ikke.

Et lavere rådighedsbeløb kan give udfordring for flygtnings deltagelse i sociale, kulturelle og fritidsaktiviteter – et område Varde Kommune har stort fokus på i forhold til at fremme den enkeltes integration i lokalsamfundet.

Konsekvens af manglende ret til ferie er, at det vil give familierne udfordringer i mht. ferielukkede pasningstilbud i perioder, hvor forældrene ikke har ferie. Endvidere vil der skulle være kvalificerede tilbud i form af sprogundervisning og aktivering m.v. i ferieperioder.

Varde, den 25.8./fj